

Universitätsbibliothek Wuppertal

**DIONYSII || LAMBINI MON-||STROLIENSIS RE-||GII
PROFESSORIS,|| IN || Q. HORATIVM FLACCVM EX FIDE
ATQVE || AVCTORITATE COMPLVRIVM LIBRORVM
MANV-||scriptorum à se emendatum, et aliquoties
recogni-||tum, ...**

Horatius Flaccus, Quintus

Frankfurt/Main, 1577

Ode 5

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1066](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1066)

A lib. eius. *si mortalis ultra Fas trepidat.* de quibus dicemus suis locis. Od. 11. autem lib. quarto, hoc verbo vitur ad exprimendum flammæ celerem motum. *flamma trepidant rotantes Vertice fumum.*

Ode 5.

Reuocandam esse mentem à cupiditate virginis immaturæ.

Nondum subacta ferre iugum valet
Cervice: nondum munia comparis

*Aquare: nec tauri ruentis
In Venerem tolerare pondus.*

Circa virentis est animus tuae

Campos iuuentæ, nunc fluuijs grauem

Solantis æstum, nunc in vado

Ludere cum vitulis salictis

B *Prægestientis. tolle cupidinem*

Immitis vna: iam tibi liuidos

Distinguet auctunus racemos

Purpureo variis colore.

Iam te sequetur: currit enim ferox

Ætas: & illi, quos tibi demserit,

Apponet annos. iam proterua

Fronte petet Lalage maritum,

Dilecta, quantum non Pholoë fugax,

Non Chloris: albo sic humero nitens,

Vt pura nocturno renidet

Luna mari, Cnidiúsve Gyges:

Quem si puellarum insereres choro:

Mire sagaceis falleret hospites

C *Discrimen obscurum, solutis,*

Crimibus, ambiguoque vultu.

NOND. SVBACTA FERRE, &c.] Allegoria est, & translatio perpetua, ducta à iuuentæ, seu boue, quæ nondum subijct iugum, qualis illa, quam apud Homerum *ιδιάδ. κ.* pollicetur se immolaturū Palladi Diomedes. *Σοιδ' αὖ ἐγὼ ρέξω βοῦν ἤνιν, εὐρυμέτωπον, Ἀδμήτιω, ἢν ἔπιτο ὑπὸ ζυγὸν ἤραζεν ἀνὴρ.* quos versus mihi indicauit Germanus Valens. significat igitur Horatius, hanc puellam nondum esse ad concubitum maturam: nondum ad rem Veneream, tempestiuam. Libet huc annotare, quàm verecundè, quàm tectis verbis soleant poëtæ rei Venereæ turpitudinem significare. Atque ab Homero omnium principe initium sumamus. sicigitur ille *ὄδυσσ. ψ.* de Vlyste in patriam reduce, & Penelope. *Τῶδ' ἐπιπύον φιλότιμος ἐπιρρήτην ἐρατεινὴς:* id est, posteaquam illi amicitia illa iucundior, & complexu amatorio fatis se mutuo oblectarunt.

idem ibidem de Telemacho & Euricl. *ἴσα δὲ μιν κέδῃν ἀλόχῳ πένθ' ἀμεγάρουσι. Εὐνή δ' ἔσποτ' ἔμικτο.* id est, eam colebat tanquam uxorem: sed lecto cum eâ nunquam commiscebatur: & *ὄδυσσ. ε.* de Iasionē & Cerere, *Ὡς δ' ὅποτ' Ἰασίωνι εὐπλόκαμος Δημήτηρ Ὄδυμῶν εἴξατο μίγη φιλότιπ' καὶ εὐνή.* id est, suo animo obtemperans & indulgens cum eo lectum habuit communem. & *ὄδ. ο.* sic Eumæus de sua matre à Phœnicibus decepta. *Πλωύση τις παρῶτα μίγη κοιλίῃ πατρὸς τῆς, Εὐνῆ καὶ φιλότιπ' τά τε φρένας ἠπεροπέυει. ὄδ' λ.* de Neptuno & Tyrone: *Λύσε δὲ παρδένιλω ζώντω, καὶ δ' ὑπνον ἔχευε.* quod vltimum genus supra exposuimus Ode 30. lib. 1. aliàs verbum, in quo turpitudine & obscæritas inest, tacetur. vt epod. Od. 12. *Inachiam ter nocte potes.* Terent. Eun. *Ego illum Eunuχum, si sit opus, vel sobrius.* Catullus paulo apertius atque improbius. *Qui ipse sui nati minxerit in gremium.* sic & Horat. sed in satyris, in quibus licentia maior est, sic, in quâ, ille sat. 7. lib. 2. *neque sollicitum, ne Ditiior, aut forma melioris meiat eodem.* & sat. 2. lib. 1. *non alienas permolere uxores.* & iterum sat. 7. lib. 2. *Quacumque excepit turgentis verbera cauda.* & sat. 2. lib. 1. in re turpissima & flagitiosissima: *Hunc perminxerunt calones.* ab eo igitur ab his flagitijs, & ad genera verecundiora redeo. Pindarus Apollinis cum Cyrena concubitum narrantis, ita tectis verbis vitur, vt ne virginales quidem aures eis offendi posse videantur. hoc modo, *ἦρα καὶ οὐ λεχέων κείρεν μελιπδέα ποίαν,* &c. id est, licet ne ex eius cubili suauem herbam tondere? & ib. de Antei filia, quam pater optime currenti præmium proposuerat. *χρυσοστέφανος δὲ οἱ ἦβας κερπὸν ἀγῆθ' ἄντ' ἀποδρέψαι ἔθελον,* id est; cursores autem florentem ei pubertatis aureæ fructum de cerpere volebāt. Lucret. lib. 4. in extr. de muliere motum adhibente in concubitu. *Eicit enim sulci recta regione, viâque Vomerem, atque locis auertit seminis ictum.* sic enim hos versus emendauimus, vt & complureis alios: quem quidem elegantissimum & puriss. poetam propediem edemus in lucem longè, quàm antea, emendatiorem. Virg. de Vulcani & Veneris concubitu lib. 8. *Optatos dedit amplexus, placidumque petiuit Contigis infusus gremio per membra soporem.* Idem de re flagitiosa Palam. *Nonimus & qui te transuersa tuentibus hircis, Et quo, sed faciles Nympha risere, sacello.* Et Sileo. *Carmina, quæ vultis, cognoscite: carmina vobis: Huic aliud mercedis erit.* Iam quòd ad hunc Horatij locum attinet, Plautus eadem translatione vsus est in Curculione. *Iamne ea fert iugum? Tam à me pudica est, quàm mea si soror fiet.*

NONDUM MVN. COMP.] nondum eius, cum quo forte coniungatur, munus ex æquare potest: nondum viro patranti, accipiendo, seu potius (vt ita dicam) patiendi respondere potest.

NEC TAVRI RV. IN VEN.] tauri, id est, iuuenis firmi, validi, vegeti, ad concubitum promti. sic Od. 12. epod. *pereat male, qua te, Lesbica, quaerenti taurum monstrauit inertem.* aliàs taurus pars est maris obscæna.

CIRCA VIRENTEIS, &c.] totus hic locus allegorijs tectus est, ita tamen, vt à quouis homine non tardissimo facile intelligi possit.

A SOLANTIS] leuantis. Sic dixit Virg. solarifamem Georg. 1. *Concussa que famem in siluis solabe-
re querca.*

PRÆGESTIENTIS] magnopere cupientis, valdè gestientis. sic Priscian. declarat lib. 15. vbi hunc locum testem producit. Vtitur & Catall. in carm. de Pelej & Thet. nupt. *Qui dum aliquid cupiens animus prægestit apisci, Nil metuunt irare.* Festus autem gestire eum dicit, qui subita felicitate exhilaratus, nimio corporis motu præter consuetudinem exsultat.

TOLLE CVPIDINEM] alia allegoria. animum contine & comprime à cupiditate vix imaturæ, id est, puellæ impuberis, & ad concubitum, propter teneriorem ætatem ineptæ. auctūnus, quo anni tempore fructus omnes maturantur, racemos tibi cæruleo colore depinget, id est, tempus subsequens, vnus & item alter annus, puellam istam tibi maturabit. fortasse autem ad nomen Græcum respexit ὀπώραν, quod apud Græcos tum auctumnum, tum ætatem illam puellarum ad Venerem, & coniugium maturam significat. sic & Pindarus eisd. β. id. μ. puerorum ætatem teneram, & ad puerilem illos amores, quibus flagitiose ardebant veteres, maturam, ὀπώραν appellat.

B PURPUREO VARIIS COLORE] id est, distinctus, & ornatus purpureo colore, id est, pomis & vis purpurei coloris. varius, nisi fallor, idem ferè valet, quod ποικιλιμῆνος, id est, distinctus, ac depictus. huc pertinet illud Ode 2. epod. *Certantem & vnam purpurea.* Sed non celabo lectorè libros nonnullos veteres habere, *Purpureus vario colore.* quos non se quor: neque tamen damno, si quis fortè hac lectione magis delectetur.

CURRIT ENIM FEROX ÆTAS.] sic Ode 11. lib. 2. *fugit retro Læuis Iuuetas.* & Od. 14. *Eheu, fugaces Postume Postume Labuntur anni.* verū non hoc solum significat Horatius, annos labi, & fluere: sed puerilem ætatem ad maturitatem, ac pubertatem celeriter peruenire: quemadmodum, & adolescentiam, ætatemque mediam ad senectutem vergere.

C ET ILLI, QVOS TIBI DEMS.] quos tibi annos detraxerit, videlicet florentis, & integros, eos illi adijciat: illa maturescet, florescet, & corroborabitur: tu ætate ingrauesces, & senesces. epist. ad Pison. de arte poet. *Multa ferunt anni venientes commoda secum, Multa recedentes adimunt.*

PROTERVA FRONTE] ore duriore, & pæne inuerecundo, id est, non pudebit eam maritum petere.

VT PVRA NOCT. REN.] splendet, quandam puro lumine hilaritatem præ se fert. hæc enim vis est verbi *renidere*, vt dicemus Od. 18. huius libri. GYGES] pueri formosi nomen.

QVEM SI PVELL. INSER. CHORO] si Gygem inter puellas collocares. de verbo inserendi vide Saty. 4. lib. 1.

MIRE SAGACEIS FALL.] significat hunc Gygem ita mollem, tenerum, delicatum, ita facie, & crinibus puellarum esse similem, vt, si quis, cui ille sit ignotus, eum aspiciat, puellam esse existimet, neque eum à puella facile internoscere queat.

SAGACEIS] quantumuis acutos, & perspicaces. FALLERET.] lateret hospites, ab hospitibus ignoraretur.

DISCRIMEN OBSC.] parua admodum differentia.

SOLVTIS CRINIBVS] alebant enim comam pueri molles, & impudici: vt Od. 10. lib. 4. *Et, quæ nunc humeris inuolitant, deciderint coma.*

AMBIGVO QVE VVLTV] id est, vultu candido, venusto, tenero, læui, polito, atque imberbi, ita vt incertum sit ei, qui aspiciat, sit ne mas, an femina. sic sup. lib. 1. Od. 7. *ambiguam Salamina dixit.*

AD SEPTIMIVM.

Ode 6.

Tiburtinæ & Tarentinæ regionis amoenitatem laudat.

Septimi Gadeis aditure mecum, &
Cantabru indoctu iuga ferre nostra, & **E**
Barbaras Syrteis, vbi Maura semper
Æstuat vnda.

Tibur Argéo positum colono
Sit meæ sedes vtinam senecta:
Sit modus lasso maris, & viarum,
Militiæq;

Vnde si Parca prohibent iniqua:
Dulce pellitis ouibus Galefi
Flumen, & regnata petam Laconi
Rura Phalantho.

Ille terrarum mihi præter omneis,
Angulus ridet, vbi non Hymetto
Mella decedunt, viridique certat
Bacæ Venafro:

Ver vbi longum, tepidasque præbet
Iupiter brumas: & amicus Aulon
Fertili Baccho, minimum Falernis
Inuidet vuis.

Ille te mecum locus, & beatæ
Postulant arces: ibi tu calentem
Debata sparges lacryma fauillam
Vatis amici.

ADITVRE] qui sis aditurus, si opus sit: aut, si velim.

INDOCTVM IVGA FERRE NOSTRA] qui nondum didicit imperio populi Rom. parere. sic ferè loquitur Od. 1. lib. 1. *indocilis*
pampe-